

Projekt spolupráce při zavádění principů Boloňského procesu na Agrární univerzitě Sumy na Ukrajině

V rámci projektu Fakulty tropického zemědělství České zemědělské univerzity (ČZU) „Podpora harmonizace Boloňského systému vysokého školství zemědělských vysokých škol na Ukrajině“, který financuje Česká rozvojová agentura, pomáhá Centrum pro studium vysokého školství (CSVŠ) zavádět principy Boloňského procesu na Agrární univerzitě Sumy. Ukrajina je členem Boloňského procesu od roku 2005, od setkání ministrů v Bergenu.

V prosinci jsme vykonali pracovní cestu do Sumy. Naše pracovní cesta proběhla od 6. do 10. 12. 2015. Neděle 6. 12. byla věnována cestě do Sumy, které leží cca 4 hodiny jízdy na východ od Kyjeva potažmo od Borispolu, kde se nachází mezinárodní letiště, a má asi 300 000 obyvatel. Na letišti jsme se potkali s kolegou z ČZU, který se ze Sumy vracel. V restauraci v hotelu, kde kolega bydlel, se nám poštěstilo potkat starostu Kyjeva a boxerskou legendu Vitalije Klička. V pondělí 7. 12. jsme měli setkání s koordinátorkou projektu za Agrární univerzitu v Sumy Oksanou Zamora a s vedením univerzity (rektorem, prorektory). Řešili jsme s nimi jejich současnou situaci, implementaci nového vysokoškolského zákona a Boloňského procesu.

Nový ukrajinský vysokoškolský zákon byl přijat 1. července 2014. Přibližuje místní vysokoškolský systém Evropské unii a odstraňuje principy, které byly zavedeny ještě za Sovětského svazu. Jeden z jeho cílů je usnadnění akademické mobility. Ruší vysoce centralizovaný systém a výrazně zvyšuje autonomii vysokých škol, a to včetně finančních záležitostí. Zavádí národní agenturu pro hodnocení kvality. Nově budou muset mít školy zavedeno vnitřní hodnocení kvality. S novým zákonem končí doba rektorů jakožto doživotních „diktátorů“. Rektor se volí na pět let a může být rektorem maximálně dvě volební období. Rektoři jsou nově voleni v tajné a přímé volbě všemi zaměstnanci a studenty univerzity. V této volbě mají hlasy akademiků váhu 75 %, hlasy studentů 15% a hlasy ostatních zaměstnanců univerzity 10%. Jak jsme zjistili v průběhu naší návštěvy na Ukrajině, neexistuje v současnosti univerzitní orgán, jako je náš akademický senát. Studenti mají jakýsi vlastní parlament, ale ten má pouze poradní hlas. Nový zákon tedy roli studentů v řízení univerzity sice výrazně zvyšuje oproti původnímu stavu, ale situace je stále dosti odlišná oproti našim podmínkám.

8. 12. jsem vedl pro vedení univerzity a pracovníky z oddělení kvality workshop, který představoval Boloňský proces a evropské standardy kvality (ESG) a návody na jejich používání. Workshop představil důvody vzniku Boloňského procesu, jeho historii,

ZPRÁVY

základní oblasti a principy. V druhé části byl workshop věnován evropským standardům kvality. Objasnil, že vycházejí ze zkušeností vysokých škol, že jsou flexibilní a dají se upravit potřebám školy na míru a že mohou být užitečným nástrojem při implementaci nového ukrajinského vysokoškolského zákona. 9. 12. jsme měli závěrečnou schůzi s vedením univerzity, na které jsme se dohodli, že univerzita bude s naší pomocí implementovat první ze standardů ESG, tj. vytvoří si dokument, který bude veřejně definovat politiku univerzity

v oblasti kvality. Tento proces bude probíhat za spolupráce a pod dohledem odborníků z ČZU a CSVŠ. První standard ESG bude optimalizován pro potřeby Agrární univerzity v Sumy a bude vycházet ze zkušeností ČZU a CSVŠ s implementací Boloňského procesu. Předpokládá se, že při úspěšném zakončení tohoto procesu bude univerzitě udělen certifikát potvrzující implementaci prvního standardu ESG. Odpoledne 9. 12. a 10. 12. jsme věnovali zpáteční cestě.

Jan Beseda

Mezinárodní konference o „zrychlujícím se“ akademickém prostředí v AV ČR

Na začátku prosince 2015 zorganizoval Filip Vostal pod záštitou Filozofického ústavu Akademie věd ČR a s podporou projektu Strategie AV21, který má prezentovat Akademii věd jako místo „špičkového výzkumu ve veřejném zájmu“, konferenci s atraktivním názvem „*Power, Acceleration and Metrics in Academic Life*“. Podánilo se mu shromáždit v rámci jedné akce řadu renomovaných vědců, kteří se zabývají studiem vědy a technologií, resp. sociologií vědy, studiem veřejných politik, antropologií, filozofií vědy i odborníky z oblasti informačních technologií. Téma konference se totiž týkalo doslova každého akademického oboru, neboť trend

k zrychlování akademického provozu a k jeho „metrifikaci“ se dnes nevyhýbá snad žádné disciplinární oblasti.

Třídenní konference měla neobvykle velký počet hlavních řečníků, kteří však dokázali splnit svou roli a poukázali na klíčové problémy současného vývoje akademického prostředí. Roger Burrows z londýnské univerzity Goldsmiths ukázal na příkladu tzv. kampusové literatury (*campus fiction*) v Británii, jak se proměnilo akademické prostředí po válce a ještě podstatně více v posledních dvaceti letech. S odkazem na knihu Iana Cartera o tomto druhu literatury z roku 1990 mluvil o úplném rozpadu „kultury domýšlivosti“, která byla tradičně pro britské univerzity charakteristická. Nástup manažerské kultury a radikální proměnu technologií, které umožňují akademickou práci, ukazoval až